

ERVARINGEN VAN EEN WATERBEHEERDER MET EEN BOOT MET VUILWATERTANK

Niet meer poepen in het meer

Waarom zou je in je schip een vuilwatertank inbouwen? Omdat het verplicht is of wordt? Omdat we daardoor meewerken aan een schoner watermilieu? Het onderzoeksinstituut van Rijkswaterstaat, RIZA, kwam in de rapportage Watersysteemverkenningen tot de conclusie dat het overschakelen van de recreatievaart op vuilwatertanks niet tot meetbare verbeteringen van de waterkwaliteit leidt. Eilard Jacobs, werkzaam bij de Dienst Waterbeheer en Riolering (de uitvoerende organisatie van het hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht en de gemeente Amsterdam), is ook toerzeiler. Hij bracht ene vuilwatertank op zijn schip aan. In dit artikel beschrijft hij op persoonlijke titel zijn ervaringen met deze tank.

Ik ben een toerzeiler. Ik zeil met mijn boot (voor de kenners een traditioneel schip; een zeeschouw) op de Friese meren, het IJsselmeer en het wad. Wellicht aangemoedigd door mijn werkomgeving, wil ik dit varen op een milieubewuste manier doen en daarom heb ik een jaar geleden een vuilwatertank in mijn boot gebouwd. Nu heb ik de watersysteemverkenningen en het achtergrondrapport over recreatievaart gelezen, dus kunnen ze mij niets wijs maken over de ernst van de waterverontreiniging door ongezuiverde lozing van afvalwater uit recreatievaartuigen; dit is hooguit lokaal en in beperkte periodes, bij hoge concentraties schepen, een probleem. Ook als de recreatievaart massaal overschakelt op vuilwatertanks zal dat niet tot meetbare verbetering van de waterkwaliteit leiden. De reden waarom wij (mijn hele gezin geniet van onze boot) toch deze voorziening hebben aangelegd is dan ook uit solidariteitsprincipe. Als iedereen op evenredige wijze zijn steentje bijdraagt aan emissiereductie bereiken we ook ons doel. (dit in tegenstelling tot: "laat ze eerst die grote jongens maar aanpakken, dat kleine bootje van mij doet er toch niet toe"). Het geeft me vind ik bovendien meer recht van spreken als het gaat om verontreiniging door anderen van het water waar ik van geniet.

Nu ben ik kennelijk niet representatief voor de gemiddelde watersporter, want die voelt nog weinig voor het aanleggen van een vuilwatertank. Door mijn ervaringen op te schrijven hoop ik enerzijds dat andere collega's, watervakmensen/watersporters geïnspireerd raken en anderzijds te laten blijken dat er nog wat te verbeteren valt door de waterbeheerders.

Eilard Jacobs.

De technische kant van de zaak

Toen de toiletpot van mijn boot (gebouwd in 1976) toch vernieuwd moest worden heb ik gelijk de afvoer veranderd. Ik heb een 'switch' gemaakt waarmee het vuilwater naar keuze naar de vuilwatertank of rechtstreeks naar buiten afgevoerd kan worden zoals eerst. Je moet er namelijk altijd rekening mee houden dat je de tank niet kan legen en zonder afvoermogelijkheid naar buiten zou er dan hoge nood ontstaan. Gelukkig had ik in het motorcompartiment voldoende ruimte voor een flexibele plastic tank van 70 liter inhoud. Die ruimte is op moderne kleine schepen zonder overbemeten motorruimte overigens vaak wel een probleem. Aan de flexibele tank zit een ledigingsleiding, waarmee de tank door de vacuümpomp van de walinrichting wordt

leeggezogen en een ontluchttingsleiding, die via een koolstoffilter loopt. Alle onderdelen zijn gewoon in de handel verkrijgbaar. Het kostte me zo'n 500 gulden aan materialen en 8 uur klussen (deels in uit oogpunt van arbeidsgeschiktheid risicovolle houdingen).

Bij de inbouw-voorschriften van fabrikanten, maar ook bij de informatie die de ANWB toestuurt, wordt aanbevolen om aan de tank een vuilwaterpomp te koppelen, zodat je de inhoud alsnog overboord kan pompen. Dat heb ik niet gedaan en dat betekent dat je goed van tevoren moet bedenken waar je de tank kan legen als je langere tijd de boot niet gebruikt. Wanneer recreanten zo'n pomp wel aanleggen is de verleiding overigens groot om buitengaats op het meer alsnog de tank te legen, zeker als je voor het officieel ledigen moet betalen! Ik heb de gootsteenafvoer overigens niet op de vuilwatertank aangesloten, dat is ook niet zo eenvoudig omdat een goede stankafsluiting zich moeilijk laat verenigen met het stotenderwijs vullen van de vuilwatertank met de handpomp van het toilet.

Waar leeg je hem?

Het Wetterskip Fryslân heeft in ons vaargebied voor een uitstekend netwerk van ledigingspunten gezorgd. Met vier personen aan boord moeten we om de twee dagen de tank legen en dan komen we altijd wel langs zo'n punt. Deze staan vermeld in de door de ANWB uitgegeven Almanak voor het water-toerisme, maar helaas is dit boekje wat optimistischer dan de werkelijkheid. Zo zou er op Ameland in de jachthaven een aftappunt zijn, maar de havenmeester wist van niets. Er is wel een punt voor de vaartuigen van Rijkswaterstaat op de veerkade, maar dat is een plek die onveilig is om met een beetje golfslag je jachtje af te meren, dat mag dan ook niet. Omdat we toch wel de tank wilden legen hebben we 's avonds, met laagwater, liggende wind en alle rijksambtenaren thuis, toch nog onze emissies kunnen afleveren.

In andere vaargebieden zijn de mogelijkheden veel beperkter. In het IJsselmeergebied of Zeeland kan je niet in elke haven vuilwater kwijt. Op de Loosdrechtse plassen is het bijvoorbeeld wel goed geregeld. Voor de meeste recreanten die met hun boot rondtrekken van plaats tot plaats zijn voorzieningen pas voldoende als je dan ook je vuilwatertank kan legen. In mijn woon- en winterligplaats Amsterdam is geen enkele lozingsmogelijkheid, terwijl daar toch heel wat plezierbootjes liggen.

Vereniging van Exploitanten van
Waterleidingbedrijven in Nederland

Vergaderingen

- Overleg waterwinning duingebieden,
VEWIN, Rijswijk; 22 januari, 14.00 uur.
- Projectgroep Huishoudwater,
La Vie, Utrecht; 27 januari, 9.30 uur.
- Sectorcommissie Onderzoek behandeling,
Kiwa, Nieuwegein; 2 februari, 15.00 uur.
- Sectorcommissie Onderzoek transport en distributie,
Kiwa, Nieuwegein; 5 februari, 9.30 uur.
- VEWIN-bestuur,
Kiwa, Nieuwegein; 5 februari, 15.00 uur.
- Nederlands comité IWASA,
VEWIN, Rijswijk; 10 februari, 14.00 uur.
- Klankbordgroep Drinkwaternormen,
Hoog Brabant, Utrecht;
11 februari, 10.00 uur.
- Redactieraad Energie & Water,
NRE, Eindhoven; 19 februari, 10.30 uur.
- Inspectieplatform Zuid,
Delta Nutsbedrijven, Middelburg;
24 februari, 10.00 uur.
- Inspectieplatform Noord,
WLF, Leeuwarden; 26 februari, 10.00 uur.
- Commissie Werkbladen,
Jaarbeurs, Utrecht; 12 maart, 10.00 uur.

Vereniging voor Waterleiding-
belangen in Nederland

Agenda VWN

- 28 januari, 9.00 uur
bestuur VWN. WNWB, Breda
- 11 februari
college van bedrijfsjuristen
- 29 april
9.00 - 10.30 uur: bestuur VWN
10.30 - 12.30 uur: overleg besturen NVA
en VWN
- 20 mei
9.00 - 10.30 uur: bestuur VWN
10.30 - 12.30 uur: coördinatie-overleg VWN
13.30 - 14.00 uur: voorjaarsvergadering VWN
Kiwa, Nieuwegein

Om te ledigen moet je aanmeren bij de walinstallatie. Kennelijk wordt de voorziening nog niet veel gebruikt. Daarom ligt er in het hoogseizoen dikwijls een andere boot op die plek rustig voor de wal. Op een drinkwatertappunt doen ze zoiets niet, want dan moet je binnen vijf minuten weer weg.

De vervuiler betaalt?

Soms moet je betalen (5 tot 7,50 gulden), soms is het gratis. In Leeuwarden-Prinsentuin was het gratis, maar wellicht daardoor ook een speelobject voor de jeugd. In ieder geval was hij defect. Natuurlijk kost zo'n voorziening geld, maar hoezo de vervuiler betaalt? Dit is toch de omgekeerde wereld. Een oplossing in de geest van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren zou juist zijn dat de boten zonder vuilwatertank betalen en dat de voorziening voor degenen met, daardoor gratis kan zijn. Probleem is natuurlijk dat er nog geen heffingssysteem voor pleziervaartuigen is. Wellicht is het mogelijk de op komst zijnde pleziervaartuigenbelasting 'groen' te maken en zo degenen die milieuvriendelijke maatregelen treffen tegemoet te komen. Ook zouden gemeenten bij de inning van liggelden de schepen zonder tank méér en de schepen met minder kunnen laten betalen (of een lagere milieuheffing berekenen). Voorlopig

kan er misschien voor gezorgd worden dat de pompautomat bonnetjes afscheidt, die je aan het eind van het seizoen bij de waterkwaliteitsbeheerder kan declareren.

Pleziervaartuigen zijn nog verantwoordelijk voor andere emissies, door aangroeiwerende verf en door scheepsmotoren (vooral die kleine rubberbootjes met een buitenboordmotortje kunnen er wat van! Wellicht kunnen de gezamenlijke waterbeheerders een soort milieukeur geven aan iedere watersporter die milieuvriendelijke aangroeiwering, scheepsmotoren met lage emissie en vuilwateropvang toepast.

Zijn we nu tevreden?

Wij hebben door onze vuilwatertank het gevoel dat we een steentje bijdragen aan een schoner watermilieu. Zeker bij het droogvallen op het wad valt dat op omdat anders de resultaten van je verblijf gedurende zo'n zes uur laagwater beschuldigend onder de boot blijven liggen. Helaas is de tank niet geheel reukloos. Hoe intensiever je de tank gebruikt, hoe minder je ruikt gelukkig. Normaal gesproken is er dan ook geen echte hinder. Het schijnt moeilijk te zijn dit probleem geheel op te lossen.

Binnen de watersportwereld is nog al wat weerstand te beluisteren tegen vuilwatertanks. Soms worden er onzinargumenten gebruikt zoals het risico voor de stabiliteit, wat bij een tank van 70 liter en een schip van een paar ton aan gewicht natuurlijk niet aanwezig is. Maar het systeem van vuilwaterinzameling is zoals hierboven beschreven nog niet waterdicht, dus sommige bezwaren zijn best begrijpelijk. Implementatie van nieuwe ontwikkelingen levert nu eenmaal hobbels op. Naarmate het gebruik van vuilwatertanks toeneemt zullen deze hobbels minder worden. Daarom een oproep aan alle collega watervakmensen/watersporters: Begin bij uzelf en bouw ook een vuilwatertank in uw schip. ☐

Het zeilschip van Eilard Jacobs.

